

Conductor responsable, peatge gratuït

Els peatges a les autopistes de Catalunya seran gratuïts per aquells conductors i vehicles habituals que més ajudin a la mobilitat sostenible. Com més criteris positius es compleixin, més descomptes.

El desenvolupament de les principals infraestructures viàries a Catalunya s'havia finançat històricament a través de peatges. Això durant anys havia provocat una separació entre els conductors que podien pagar diàriament un peatge i els que no. I a la vegada, suposava un llast a la competitivitat de certs territoris que depenien exclusivament d'aquella via per a la seva connectivitat.

Els governs del PSC han canviat aquesta situació. Per un cantó totes les noves autopistes són gratuïtes per l'usuari. I en segon lloc, gràcies al nou Estatut hem rebut fons dels Pressupostos Generals de l'Estat que han permès que els usuaris residents a diverses zones del país ja no paguessin peatge. Igualment, hem fet possible tècnicament mesurar el nombre de passatgers d'un vehicle, i poder premiar així els d'alta ocupació. Ara és el moment de fer un nou pas endavant. Els peatges han de deixar de ser un llast per ser un instrument d'ajuda a un dels reptes del país: fer possible una mobilitat quotidiana fluïda, segura i sostenible.

EN QUÈ CONSISTEIX AQUESTA PROPOSTA?

La proposta és senzilla: s'establiran un conjunt de criteris amb uns descomptes associats a cada un. Els descomptes seran acumulables i un usuari podrà assolir el 100% de descompte i, per tant, no pagar peatge.

Criteri nº1. Es bonifica el viatger de mobilitat quotidiana obligada que no disposa de cap altra via gratuïta alternativa d'alta capacitat. A partir de 16 viatges al mes (validacions en una barrera i en un sentit), s'aplicarà un 25% de descompte. Aquests viatges hauran de tenir una distància màxima 30km en l'anada o 60km en anada/tornada (el que s'anomena Àrea Dinàmica de Mobilitat) per tal de beneficiar únicament els moviments al voltant dels centres de treball o d'estudi.

Criteri nº2. Els vehicles que tinguin una ocupació de 3 ocupants o més, gaudiran de 25% de descompte. En aquest criteri no cal haver fet un nombre mínim de viatges.

Criteri nº3. Els vehicles menys contaminants a efectes del canvi climàtic, és a dir que emetin menys de 120g/km de CO₂, gaudiran de 25% de descompte. Aquest criteri tampoc exigeix un nombre mínim de viatges.

Criteri nº4. Es distingirà entre Hores Punta i Hores Vall. En Hores Vall, s'aplicarà un 25% de descompte addicional a aquells vehicles que compleixin un mínim de dos dels tres criteris anteriors.

Per poder aplicar els descomptes caldrà que l'usuari estigui donat d'alta en sistemes tipus "teletac", que permeten la identificació de l'usuari i el pagament a final de mes. En el càlcul ja s'hauran aplicat els descomptes.

Clarament, l'estructura de descomptes beneficia aquells conductors que facin un ús responsable social i ambientalment de la infraestructura. El peatge ha de ser un estímul més per al canvi d'hàbits, en línia amb el que molts països d'Europa estan promovent. Els efectes d'aquesta mesura seran una reducció i equilibri del nombre de cotxes a les autopistes, i per tant un guany en temps i en accidents, i alhora una renovació tendencial del parc cap a vehicles menys contaminants.

L'aplicació de la proposta requereix la implantació de sistemes de teledetecció a les entrades i sortides de les autopistes, i la generalització dels sistemes dinàmics de pagament del peatge. Això fa que la mesura s'hagi d'aplicar de manera progressiva,

barrera a barrera. Es calcula que començarà al 2011 i que ha d'estar implementada a tot Catalunya al 2018.

COST DE LA PROPOSTA (1)

El cost actual de les subvencions a usuaris d'autopistes de peatge (i que bonifica als qui compleixen certs criteris –bàsicament residents- en el pas de les barreres de Mollet, Túnel del Cadí, Garraf, Alella, Manresa i Les Fonts) és d'uns 32,5M€ anuals.

Igualment, la Generalitat encara paga la mala gestió de CiU en relació a l'IVA aplicat als peatges, que ha generat un càrrec al pressupost de la Generalitat. Aquesta càrrega és de 16,5M€ anuals i el mètode de pagament decidit en el seu moment finalitza el 2012.

Pel que fa al cost de l'aplicació de les mesures de descomptes que es descriuen en els apartats anteriors, es calcula que en el moment que sigui tècnicament aplicable a tots els usuaris de totes les barreres de Catalunya, la despesa pujarà a 38M€ anuals. El cost de les inversions a efectuar inicialment per poder implantar la proposta és de 13M€.

BENEFICIATS EL PRIMER ANY D'IMPLANTACIÓ DE LES MESURES (2011)

MARTORELL, usuaris 2010: 49.777; usuaris beneficiats 2011: 16.858

VILASSAR, usuaris 2010: 74.066; usuaris beneficiats 2011: 8.577

GARRAF, usuaris 2010: 6.569; usuaris beneficiats 2011: 7.857

MOLLET, usuaris 2010: 91.660; usuaris beneficiats 2011: 14.563

MANRESA, usuaris 2010: 14.401; usuaris beneficiats 2011: 11.686

(1) les xifres referides al cost de la proposta són arrodonides a efectes d'una més gran claredat.